

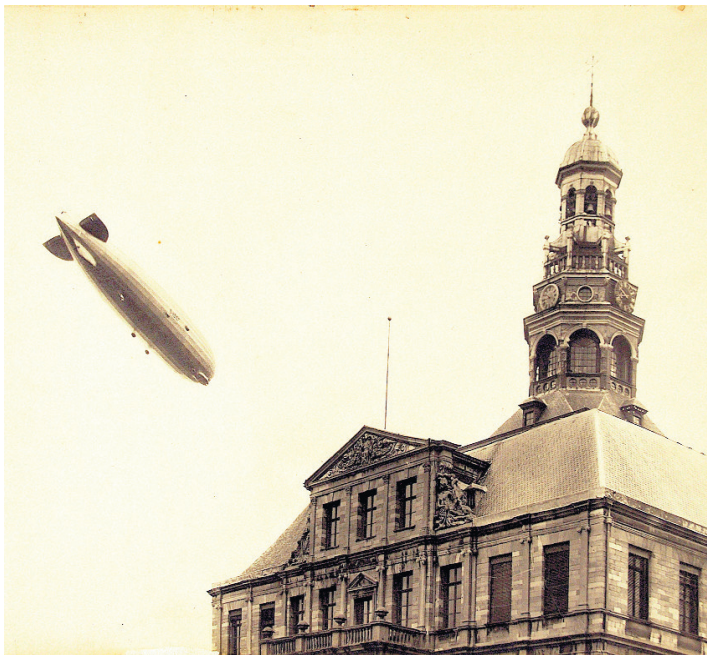
Een sigaar in de lucht ... !

Op de vroege dinsdagmorgen van 10 november 1930 schrokken de Maastrichtenaars wakker van een vreemd, brommend geluid en keken uit het raam waar dit vandaan kwam. Stomverbaasd moesten zij zich flink in de ogen hebben gewreven bij het zien van het schouwspel in de lucht. Was het een fata morgana? Was het een luchtkasteel? Nee, het was een luchtschip! De legendarische Graf Zeppelin bracht een bliksembezoek aan Maastricht.

De Maastrichtenaars, die bijtijds uit hun ochtendslaap waren ontwaakt en het tafereel aanschouwden hadden, moesten diep onder de indruk zijn geweest. Er hing zomaar een gevaarte met een lengte van ruim twee voetbalvelden in de lucht boven de stad. De Graf Zeppelin met het typenummer LZ127 was op dat moment het grootste luchtschip ter wereld met een lengte van 236,6 meter en een volume van 105.000 m³.

Na zijn eerste vlucht op 18 september 1928 had de Graf Zeppelin naam gemaakt met een reis om de wereld in 1929 en diverse vluchten naar onder andere Noord- en Zuid-Amerika. Waarom bracht de Zeppelin een bezoek aan Maastricht? Wat was het doel van de reis? Het antwoord stond de volgende dag uitgebreid in de Limburger Koerier.

De Graf Zeppelin werd ingezet voor experimenten en demonstratievluchten, met de bedoeling om de weg te plaveien voor een regelmatige lijndienst. Om de kosten te dekken werden er ook passagiers en post vervoerd. De vlucht van 10

Het tafereel met de zilveren zeppelin zwevend boven het stadhuis werd door een onbekende fotograaf vereeuwigd. Het stadhuis lijkt in rust te verkeren. De luiken zijn nog gesloten, de ambtenaren laten zich niet zien. Waarschijnlijk bevond iedereen zich op straat toen deze foto werd gemaakt.

november 1930 naar Limburg was zo'n speciale reis met het doel om post tussen Nederland en Duitsland uit te wisselen. De redactie van de Limburger Koerier was ter ore gekomen dat die uitwisseling zou plaatsvinden boven de Grootte Heide bij Venlo. Na telefonisch contact met de Zeppelinwerf op maandagavond om 21.00 uur kon men dit nieuws via de bulletinborden in allerijl bekendmaken.

Ondanks de late berichtgeving wisten heel wat enthousiastelingen de weg naar de afgesproken plek te vinden. De eersten arriveerden al vanaf 5.00 uur in de

morgen. De duizenden nieuwsgierigen kwamen niet alleen uit Venlo en nabije omgeving, maar zelfs uit Brabant en Duitsland. De Graf Zeppelin was om 24.00 uur maandagavond uit zijn thuishaven in Friedrichshafen in Zuid-Duitsland vertrokken en arriveerde dinsdagmorgen rond 7.15 uur op de Grootte Heide, waar hij door een grote menigte enthousiast werd verwelkomd. Het experiment met de postuitwisseling verliep als volgt: de postzak voor Nederland werd aan een parachute naar beneden gestuurd, vervolgens werd vanuit de zeppelin een kabel met haak neergelaten en de postzak voor Duitsland opgetakeld. Deze speciale Zeppelinpoststukken zijn tegenwoordig waardevolle collector's items.

Na de geslaagde postuitwisseling op circa vijftig meter hoogte waarbij het luchtschip zo'n drie minuten boven een gemarkeerde plek bleef stilhangen, werd de reis voortgezet over Venlo richting Roermond, waar het even over achten aankwam. Via Echt (8.20 uur) en Sittard (8.30 uur) verscheen de Graf Zeppelin tot ieders verrassing om 8.45 uur in het luchtruim boven Maastricht.

Het luchtschip koerste richting Sint Pieter, draaide toen om en 'dreef zachtjes

boven het hart van de stad'. Tussen het Vrijthof en de Markt bleef de GZ even in de lucht hangen. De motoren werden stilgezet en de passagiers wuifden voor de ramen naar het Maastrichtse publiek. Er waren twintig passagiers aan boord, allen leden van een financiële commissie van de Landdag van Württemberg. De kapitein van het schip was de ervaren Ernst A. Lehmann. Hij vervolgde de reis richting Amby, waar het luchtschip zo'n tien minuten boven de kerk bleef hangen om daarna via Valkenburg

Nog onbekend met het naderend onheil voor de zeppelins schreef een enthousiaste Maastrichtenaar een lofdicht over de visite van de Graf Zeppelin. Twee dagen later werd het in de krant gepubliceerd:

De sjoene Graof

*De loch waar stèl, de loch waar blow,
Toen kaom get nao eus stàdsje tou,
De Zeppelin!
Me hoòrt 'n deep en zwoer geraos,
Ter huugde van de Sintervaos,
en loerde op!*

*Dao stòng stèl in de winterloch
De Zeppelin. 'r Beefde nog
hiel evekes.
Hiel groet en röstig waar de vaart.
De commandant keek op de kaart
en lachde-n-ins.*

*"Hèij zien v'r in Mestreech," zag heer;
De lui roope in groet pleezer:
"Dag Zeppelin".
Roeng-roeng, Roeng-roeng zoe zag 't sjeep
wat toen hiel laanksem wèijer leep
en bromde zach.*

*Wat heet us dee noe ech verras.
De stad waar gans in amberas
zoe 's-mörgens vreug!
V'r daanke-n-uuch Graof Zeppelin
tot geer uuch hèij hoèbt laote zien
Geer waort zoe sjoen!!*

F.

naar Duitsland terug te keren.

Later zou kapitein Lehmann nog een tragische rol in de geschiedenis vervullen, toen hij met een andere zeppelin, de 'Hindenburg', op 6 mei 1937 te Lakehurst in Amerika verongelukte. Een maand na deze ramp werd de Graf Zeppelin uit de vaart genomen, tot museum omge-

vormd en vervolgens bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in 1940 op bevel van Hermann Göring gesloopt ten behoeve van de oorlogsindustrie.

Carl Andreas

Bronnen: Centre Céramique, Limburger Koerier; Regionaal Historisch Centrum Limburg, Fotocollectie.

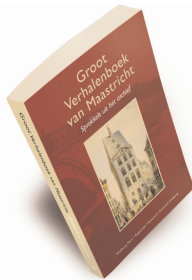
Nu in de boekhandel

Nu in de boekhandel en bij het RHCL: een selectie uit de sprokkels, die sedert 1992 in de Maaspost zijn verschenen

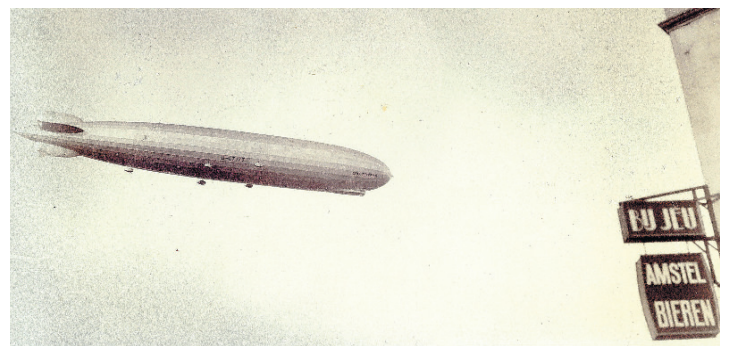
Groot Verhalenboek van Maastricht

Sprokkels uit het archief

Walburgers/Regionaal Historisch Centrum Limburg. 50 sprokkels in 228 pagina's, rijk geïllustreerd. prijs: 19,50 euro.

historisch
centrum
 limburg

De Zeppelin is al voorbij het stadhuis gedreven. De foto is genomen vanuit de Gubbelstraat hoek Markt 38, met reclamebord café 'Bij Jeu' van caféhouder Mathijs Quaring.

Archiefsprokkels

De vaste rubriek 'Archiefsprokkels' wordt verzorgd door medewerkers van het Historisch Centrum Limburg. Elke twee weken een hele pagina met een nieuw verhaal,

opgediept uit de archieven van Maastricht. Eerder verschenen sprokkels kunt u nog eens nalezen op www.rhcl.nl.

Historisch Centrum Lim-

burg, Sint Pieterstraat 7, 6211 JM Maastricht, tel. 043-328 55 00, info@rhcl.nl